

have sin militære Betydning; thi en sluttet Cirkel paa 4 Mils Periferi har kun en Radius paa lidt over en halv Mil, altsaa findes der i en saadan Fæstning kun lidt over en halv Mils Afstand til hvilket som helst Punkt i Periferien, hvorimod det Stykke Periferi, der alene paa Sjællandskysten spænder over 4 Mil, virkelig bethyder noget helt andet. Jeg kan, i den Henseende ogsaa berøbe mig paa de foreliggende Afstykker i Sagen, idet der er forelagt os en Betænkning, støttet paa det meget omtalte Krigsspil, som fandt Sted 1878—79, hvor man havde trukket Fæstningslinien Nord om den søndre Del af Dyrehaven og altsaa havde faaet en endnu fladere Bane. Man jagde da, at det havde viist sig at være en stor Svaghed, fordi Afstanden fra den ene Side af Befæstningen til den anden blev saa overordentlig stor. Det hedder i Ministeriets Betænkning: „Man havde almindelig Følelse af, at det vilde tage lang Tid for Reserverne at komme til de forskjellige Endepunkter i en Fæstning, hvor Afstanden mellem Fløjforterne var saa betydelig som her, nemlig fra Kalvebodstrand over Dyrehavegaard til Stranden, samt at Fjenden havde det i sin Magt ved Allarmringer at forarsage Marcher og Kontramarcher, der meget vilde medtage Tropperne.“ Det var Ministeriets Betænkning over en saa udstrakt Forsvarslinie og den væsentligste Grund, hvorfor man traf Forsvarslinien Syd for Dyrehaven, og ikke lod den skjære ind paa Eremitageplænen. Ja, den Forskjel kan jo naturligvis gjøre Noget, men alligevel bliver dog Afstanden fra den ene Fløj fra Forsvarslinien til den anden en 3—4 Mil, medens der i en sluttet Cirkel med 4 Mils Periferi og lidt over en halv Mils Radius under ingen Omstændigheder, selv mellem de fjerneste Punkter i dette Anlæg, kan blive mere end Radius, tagen to Gange, nemlig $\frac{5}{4}$ Mil. Jeg beder de Herrer betragte, at dette er bygget paa logiske Grunde, og jeg stiller det ikke op for at konkurrere med det ærede Medlem i militær Sagkundskab, det være langt fra mig, men det forekommer mig, at det er af den Slags Ting, som hvile paa logiske og mathematiske Grundsætninger. Det ærede Medlem gjorde gjældende, at en eventuel Kjøbenhavns Befæstning ikke kunde indtræde som et Led i en international Over-

enskomst, ikke som en Betingelse for en saadan, hvorimod han ansaa det for at være muligt, at, naar den først var anlagt, kunde dertil knyttes en saadan Overenskomst af en eller anden Art. Jeg skal gjøre de ærede Medlemmer opmærksomme paa, at det har Flertallet heller ikke paa nogen Maade udtalt. Det har i sin Betænkning kun sagt, at Forslaget ikke fremtræder for os som et Led af en saadan Overenskomst, men det sjoer udtrykkelig til, at der foreligger ingen Udfigt til en saadan, og set fra Stormagternes Interessesjynspunkt er det neppe for meget sagt, at et befæstet Kjøbenhavn ikke vil bidrage til at afvende Faren for os og altsaa heller ikke lette en saadan Forstaaelse. Jeg tror egentlig heller ikke, at det ærede Medlem sigtede Flertallet for at have troet, at Kjøbenhavns Befæstning i den Henseende skulde være et Led i en saadan Overenskomst. Det er kun en faktisk Bemærkning, Betænkningen indeholder i saa Henseende.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) hævdede de Udtalelser angaaende Finantsstatus'en 1858, som han havde fremjat i sit første Foredrag, hvorimod jeg jo havde paakaldt den daværende Finantsminister Andra som Autoritet, idet Andra nemlig havde oplyst, at de tre foregaaende Statsregnskaber havde havt et Gjennemsnitsoverskud af fire til fem Millioner Kr., altsaa det tilsvarende til det, vi have nu. Jeg skal ikke bestride Rigtigheden af de Tal, som en statsøkonomisk Autoritet som det ærede Medlem har fremjat, de ere selvfølgelig korrekte, og han har ogsaa indrømmet, at de Tal, jeg henviste til, ere korrekte. Spørgsmaalet bliver nu kun, hvem der med mest Ret kan paakalde disse Autoriteter, og det forekommer da mig, at, forsaavidt som det gjælder om at oplyse, hvilken Betydning den finantsielle Status havde for Vedtagelsen af Befæstningsforslaget i 1858, er det Afgjørende og kan ikke være Andet end den Opfattelse, man dengang gjorde gjældende. Det er jo ligegyldigt, hvorledes Udviklingen siden kom, og hvilke Tal en femaarig Regnskabsperiode dengang havde; det, der har Interesse at vide, er, hvilken Opfattelse Regjeringen havde paa den Tid af vor finantsielle Status, og hvorledes denne finantsielle Opfattelse dannede Grundlaget for Regjeringens Dom om, hvilke Byrder Staten kunde